

РЕШЕНИЕ

Номер 1494

28.10.2020 г.

Град София

В ИМЕТО НА НАРОДА

Апелативен съд - София

5-ти търговски

На 27.10.2020 година в закрито заседание в следния състав:

Председател:	Иво Димитров
Членове:	Величка Борилова Зорница Гладилова

като разгледа докладваното от Зорница Гладилова Въззивно търговско дело № 20201001002186 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл.258 и следващите от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх.№ 421/71580 от 30.01.2020 г. на В. П. Г. чрез адв. М. Х. срещу решение от 18.12.2019 г. по т.д.№ 15/2019 г. на Окръжен съд гр.Монтана, граждански състав, с което са отхвърлени предявените от В. П. Г. срещу И. Г. Т. от искове с правно основание чл.538 ТЗ във вр. с чл. 79,ал.1 ЗЗД за сумата 30 000 лева и по чл.86 ЗЗД във вр. с чл.84 ЗЗД за сумата 5524.99 лв . като неоснователни и В. П. Г. е осъден да заплати на И. Г. Т. разноски в размер на 1765 лева представляващи заплатен адвокатски хонорар. Решението е постановено при участието на трето лице помагач С. Г..

В жалбата се поддържа, че съдът неправилно е възприел доказателствата по делото, тъй като от показанията на свидетелката А. К. се установявали съществуващите правоотношения между И. Т. от една страна и В. и С. Г., произтичащи от договор за заем и се опровергавали твърденията на ответника по т.3 от отговора на исковата молба за липса на изпълнение от страна на заемодателите по представения договор за заем. От представените от ответника документи за връщане на дължими суми по договор за заем: декларация от 26.03.2017 г. от С. Г., разходен касов ордер от 26.03.2017 г. за сумата 30 000 лв., платени на С. Г. и разписка от 31.03.2017 г. за сумата 30 000 лева, изходяща от В. Г., се доказвало извършено плащане в полза на В. Г. на сумата 30 000 лева, дължима по договор за заем, но не и погасяване на задължението, произтичащо от запис на заповед в размер 60 000 лв. В случай, че съдът приеме, че записът на заповед е обезпечавал вземане на ищеца по договора за заем, следва да приеме за установено, че е доказано връщане на сумата 30 000 лева и до тази сума да се счита обвързан от въведеното каузално правоотношение. По отношение на останалата част до пълния размер на задължението по записа на заповед, ищецът не е длъжен да сочи основание на поетото от издателя задължение за плащане и да доказва възникването и съществуването на вземане по каузално отношение.

Въззиваемият И. Г. Т. чрез адв. К. Г. оспорва въззивната жалба. Поддържа, че от самия запис на заповед се установявало, че същият обезпечава договор за заем от 1.07.2016 г. Не било необходимо ответникът да оспорва записа на заповед, тъй като ищецът задържал оригинала. Разпитаната по делото свидетелка присъствала при издаването на разписките и платежния ордер и имала за задача да вземе оригинала на записа на заповед, но впоследствие се оказало, че ищецът бил върнал цветно ксероксно копие. По делото било установено наличието на каузално правоотношение и неговото изпълнение.

Съдът като обсъди представените по делото доказателства и доводите на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Първоинстанционното производство е образувано по искова молба на В. П. Г. , в която твърди, че със запис на заповед от 1.07.2016 г. ответникът И. Г. Т. се задължил безусловно да му заплати сумата 60 000 лева на определен падеж - 31.03.2017 г., място на плащане с.Медковец, обл. Монтана. Сумата по записа на заповед не била заплатена на падежа, поради което ответникът изпаднал в забава. Записът на заповед имал всички изискуеми от закона реквизити, бил редовен и удостоверявал вземане в размер 60 000 лв. Ищецът моли съда да осъди ответника да му заплати сумата 30 000 лв., представляваща част от сумата 60 000 лв., дължима по запис на заповед, издаден на 1.07.2016 г. ведно със законната лихва върху нея считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане и сумата 5524.99 лв., представляваща мораторна лихва, считано от 1.04.2017 г. до 23.01.2019 г.

С допълнителната искова молба във връзка с възражението на ответника за наличие на каузално правоотношение ищецът е поддържал, че такова не съществува, но дори да се установи, задължението на ответника по него не е изпълнено.

Ответникът И. Г. Т. оспорва предявения иск по основание и размер . Твърди, че записът на заповед е издаден във връзка с каузално правоотношение между страните по договор за заем, сключено между ищеца и ответника и С. Г. - брат на ищеца. Връщането на заема било обезпечено с процесния запис на заповед. Оспорва, че ищецът е изпълнил своето задължение по договора за заем да му предаде заемната сума. Отделно поддържа, че е предал на ищеца сумата 30 000 лв. Твърди, че сумата изцяло е заплатена на ищеца и искът е неоснователен. Моли съда да отхвърли исковата претенция, като му присъди и направените в производството разноски.

Представен е запис на заповед, издаден на 1.07.2016 г., по силата на който И. Г. Т. се е задължил безусловно да заплати на В. П. Г. сумата 60 000 лева на падеж 31.03.2017 г. В ценната книга е вписано, че задължението за плащане на сумата 60 000 лв. е като обезпечение и гаранция по договор за заем от 1.07.2016 г.

Представена е декларация, подписана на 26.03.2017 г. от С. П. Г. , в която удостоверява, че е получил от И. Г. Т. сумата 30 000 лв. по договор за заем от 1.07.2016 г., както и че тази сума представлява половината от цялата сума по договора за заем от 1.07.2016 г. Към декларацията е представен и разходен касов ордер, издаден от И. Г. Т. за сумата 30 000 лв. по договор за заем от 1.07.2016 г., в която е разпоредено сумата да се брой на С. П. Г.

Представена е разписка от 31.03.2017 г., с която В. П. Г. е удостоверил, че е получил сумата 30 000 лв. от И. Г. Т. .

Представен е договор за заем от 1.07.2016 г., сключен между В. П. Г. и С. П. Г. в качеството на заемодатели и И. Г. Т. в качеството на заемател, по силата на който заемодателят предава на заемателя сумата 60 000 лв., която последният се задължава да върне в срок до 31.03.2017 г. В чл.3 от договора е постигнато съгласие връщането на заемната сума да бъде обезпечено със запис на заповед за сумата 60 000 лв.

Съдът намира че не следва да обсъжда събраните свидетелски показания, тъй като същите установяват договор на стойност над 5000 лв., за който има писмено съглашение както и погасяване на установено с писмен акт парично задължение и същите са недопустими с оглед разпоредбата на чл.164, ал.1, т.т.3, 4 и 5 от ГПК.

По делото е изслушана съдебно-графологическа експертиза, която е установила, че както подписът под Договора за паричен заем, така и разписката принадлежи на ищеца.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема следното:

Предмет на делото е осъдителен иск с правно основание чл.538, ал.1 от ТЗ вр. чл.481, ал.1 от ТЗ. Искът е предявен срещу издателя за вземането по записа на заповед. Съгласно чл.538 от ТЗ издателят на записа на заповед е задължен по същия начин като платецът при менителницата. Съгласно чл.481, ал.1 от ТЗ с приемането платецът се задължава да плати менителницата на падежа. При записът на заповед със самото издаване издателят поема задължение да плати.

Представеният запис на заповед е редовен от външна страна и съдържа всички изисквани от чл.535, ал.1 от ТЗ реквизити. В записа на заповед е посочен падеж 31.03.2017 г. Същият удостоверява задължение за заплащане на сумата 60 000 лева. Падежът на задължението по записа е на определена дата, поради което не е необходимо за настъпването на падежа ценната книга да бъде предявявана, още повече, че задължението е поето без протест и разноски.

В записа на заповед е посочено че се издава като обезпечение по договор за заем от 1.07.2016 г., но съгласно т. 4.д от Тълкувателно решение № 4/2013 г. от 18.06.2014 г. добавката за каузалното правоотношение би била проблем за неговата форма, само ако направената добавка отрича безусловния характер на поетото задължение. Ако добавката, сочеща на каузалното правоотношение, не засяга реквизитите на менителничния ефект същата следва да се счита за неписана и не опорочава формата му. В случая добавката не засяга реквизитите на ценната книга.

Записът на заповед е самостоятелна правна сделка от категорията на абстрактните, при която основаниято е извън съдържанието на документа. В производството ответникът е въвел възражение за наличие на каузална сделка и за изпълнение на своите задължения по нея, поради което предмет на спора е и правата и задълженията по каузално правоотношение като причина за издаване на записа на заповед.

Ответникът е посочил като основание за възникване на спорното парично вземане освен запис на заповед и договор за заем. Поддържал е, на първо място, че не е получил сумата по заема и на второ място, че е изпълнил своите задължения по договора за заем за връщане на сумата по него.

Поради абстрактния си характер, менителничното волеизявление, правата, които то поражда, са независими от наличността на друга сделка и от развитието на каузални правоотношения, във връзка с които менителничният ефект е издаден. Абстрактният характер на менителничните сделки не следва обаче да се абсолютизира. Затова са допустими субективни менителнични възражения, свързани със съпътстващите запис на заповед каузални взаимоотношения между страните, като субективните възражения се основават на волята на страните да свържат каузалното с менителничното правоотношение.

В самата ценна книга е вписано, че същата обезпечава договор за заем от 1.07.2016 г. По делото е представен договор за заем от 1.07.2016 г., сключен между В. П. Г. и С. П. Г. в качеството на заемодатели и И. Г. Т. в качеството на заемател.

Договорът за заем е реален договор, който се счита сключен, когато въз основа на постигнатото съгласие между страните по него едната страна даде, а другата получи в заем парична сума. Заемът се счита сключен с предаване на сумата. В процесния случай доказателствената тежест за сключването на договора /за предаването на сумата/ е на ответника. По делото не е установено предаване на сумата. От друга страна обаче са представени разписки, подписани от заемодателите по договор за заем от 1.07.2016 г., с които са признали, че са получили от ответника по делото – всеки от тях по 30 000 лв. като С. Г. е посочил, че сумата 30 000 лв. е половината от сумата по договор за заем от 1.07.2016 г., а В. Г. е посочил, че сумата 30 000 лв. е по запис на заповед от 1.07.2016 г. и няма претенции по договора за заем.

Следователно по делото е установено, че ответникът е заплатил на всеки от заемодателите по договор за заем от 1.07.2016 г. по 30 000 лв., с което е изпълнил задължението си по договора за заем за връщане на заетата сума. Доколкото заемополучателят по договора дължи общо заетата сума, е налице активна солидарност на кредиторите като изпълнението към всеки от тях освобождава заемателя от задължението му за връщане на сумата. По тази причина съдът приема, че изпълнявайки задължението си да върне сумата по договора за заем ищецът е признал получаването на сумата по договора.

По делото е установено, че ответникът е изпълнил задължението си по въведеното от ответниците каузално правоотношение в обезпечение на което е издаден процесния запис на заповед. Тъй като обезпеченото задължение е изпълнено, то задължението по даденото обезпечение е погасено.

Предвид изложеното съдът намира, че въззивната жалба е неоснователна и първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено.

По разноските на страните във въззивната инстанция:

При този изход на делото въззивникът – ответник по иска носи отговорността за направените по делото разноски, включително на тези извършени от ответника по жалбата. Въззиваемият претендира заплатеното от него във въззивната инстанция възнаграждение за процесуално представителство – 1200 лв. по договор за правна защита и

съдействие, приложен към отговора на въззивната жалба.

Въззивникът е направил възражение за прекомерност. Минималният размер на адвокатското възнаграждение, определен съобразно правилото на чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е 1430 лв. Следователно заплатеният от въззиваемия хонорар на адвоката, който го е представлявал по делото е под законовия минимум. Възражението за прекомерност е неоснователно.

Воден от горното Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 18.12.2019 г. по т.д.№ 15/2019 г. на Окръжен съд гр.Монтана.

ОСЪЖДА В. П. Г. да заплати на И. Г. Т. на основание чл.78, ал.3 от ГПК сумата 1200 лв. разноси във въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в 1-месечен срок от съобщаването му на страните по делото, при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____